

גליון חודשי לומדי סדר קדשים אליבא דהלכתא

תורת הקרבנות

יו"ל ע"י מערכת "תורת הקרבנות" בנשיאות הרבנים הגאונים :

רבי ברוך שמואל הכהן דויטש, רבי דוד כהן, רבי חיים מאיר הלוי שטיינברג, רבי נתן הכהן קופשיץ שליט"א

עיונים בהלכה

הרב אברהם יונה

אסיפת ראשי הכוללים שליט"א

עקב מכתבו הנלהב של **מרן הגראי"ל שטיינמן שליט"א** הקורא להרבות בלימוד הלכות הקרבנות כהכנה לגאולה [הודפס בעמוד אחרון], נועדו ראשי כוללים רבים במטרה לחזק את יסודות לימוד ההלכה בסדר קדשים.

הכוללים שבין כתייהם נלמדות באופן קבע מסכתות מסדר קדשים, נוסדו מתחילה על מנת להעשיר את ידיעת הכהנים והישראלים בעניני הקרבנות, וכפי שהאריך החפץ חיים זיע"א במכתביו על גודל החובה המוטלת על עם ישראל בכלל ועל הכהנים בפרט להתכונן לגאולה ולדעת את כל ההלכות שיצטרכו להם בבוא העת.

באסיפה שנועדה להגדיל ולהגביר את לימוד הלכות עבודת הקרבנות, השתתפו ראשי כוללים שליט"א מבני ברק ירושלים ומודיעין עילית. ראשי הכוללים השמיעו דברים חוצבי להבות בחובת השעה, ובגודל הזכות להיות מהמסייעים והמשתתפים בהעמדת עבודת ביהמ"ק על תילה ע"י הכנת הכהנים והישראלים. [דברי הנואמים הובאו בהמשך הגליון].

בתום האסיפה נמסר לידי מערכת "תורת הקרבנות" סכום גדול שנתרם ע"י נדיבי לב המכירים בערך הענין הנשגב, והודות לכך נתאפשרה בס"ד פתיחת כולל נוסף במודיעין עילית שנפתח מספר ימים לאחר הכינוס.

אנו תפילה כי על ידי ההכנה הגדולה לביאת משיח צדקנו ולבנין ביהמ"ק, ימהר ה' את גאולתנו בקרוב, ונזכה כולנו לראות עין בעין בשוב ה' לציון ובעבודת המלך מלכו של עולם בבית הבחירה במהרה בימינו אמן.

מו"ט בנוסחת ברכת הקרבנות הזבח

א יתא בתוספתא ברכות פ"ה הלכה כ"ג: היה מקריב זבחים בירושלים וכו', כשהוא מקריבם אומר ברוך אתה ה' וכו' אשר קדשנו במצוותיו וצונו להקריב זבחים.

ויש לדון בנוסח הברכה המובא בתוספתא.

א. בענין **ברוך אתה ה'**, הנה בתענית טז, ב מבואר שבמקדש היו אומרים 'ברוך אתה ה' אלוקי ישראל מן העולם ועד העולם'. וצ"ע האם אמרו כך רק בתפילה או גם בכל הברכות [ובפרט שבברכות מצינו דהזכרת 'מלך' מעכבת]. ולשון המשנה בברכות נד, א היא: 'כל חותמי ברכות שבמקדש וכו'. אמנם בד' הרשב"א והמאירי (שם סג, א) מבואר שרק בתפלה אמרי' כן.

ב. בענין **אשר קדשנו** במצוותיו וצונו, צ"ע דבמשל"מ רפ"א ממעשה"ק מבואר שאומר 'אשר קדשנו בקדושתו של אהרן', עיי"ש (והובא במני"ח קט"ז ט"ז). ואולי כוונת התוספתא דהיינו כשמברך על השחיטה, הכשרה בזר.

ג. בענין **להקריב**, משמע שמברך ברכה אחת על כל העבודות. אמנם הרמב"ן (בסהמ"צ שורש י"ב) כתב שמברך על כל עבודה ועבודה לחוד, וכ"כ במשל"מ שם בדעת הרמב"ם, וכן נקט בספר עבודת הקרבנות (לחתן הח"ח).

ד. והנה נוסחת **להקריב** ולא 'על הקרבת', תלוי בדעות הראשונים בפסחים ז, ב, ובנחל איתן (להגר"ח קניבסקי שליט"א) פ"ה ס"ג סק"א האריך בביאור כל הדעות. וצ"ע לדינא.

ה. ומה שאומר **זבחים**, משמע שמברך ברכה אחת על כמה קרבנות. ויש לעיין לדעת הרמב"ם (בסהמ"צ שם ובמ"ע ס"ג ס"ו) שכל מין קרבן הוא מצוה בפ"ע.

ואכן הרמב"ם בשו"ת פאר הדור סי' מ"ט הביא ד' התוספתא שכי' שמברך 'להקריב את הזבח', בלשון יחיד. ועדיין יש להסתפק האם בכלל הקרבנות מברך 'להקריב את הזבח', או שמפרט 'להקריב את העולה', 'להקריב את השלמים'.

הדינים העולים מסוגיות הגמ' זבחים נ"ה: – נ"ו

הרב דוד שבדרון שליט"א

הדינים המיוחדים

(א) משמע שרק בשחיטה פסול אבל ב"מרומי שדה" נה: כתב דגם בזריקה אם נסגרו הדלתות פסול. וכך כתב ב"משך חכמה" (פ' ויקרא פרק ג' פסוק ב') – ב"תפארת יעקב" פי"ד ס"י בהגה' על ה"חומר בקודש" הסתפק האם כשדלת אחת סגורה פסול עוד הסתפק כשהדלתות החזוניות פתוחות והפנימיות סגורות האם פסול.

(ב) ובי"חומר בקודש" (הקדמת התפא"י לקדשים) ובשפ"א נה: כתבו דבשלמים לעיכובא ובשאר קרבנות למצוה, וע"ע ריטב"א עירובין ב. בד"ה "שלמים" בת"י האחד שלפני האחרון.

(ג) ל' הגמ' והרמב"ם שכתבו "קודם שיפתחו" ולא כתבו "בזמן שלא פתוחות" משמע דדוקא קודם שנפתחו בתחילת היום וברש"י עירובין ב. בד"ה "שלמים" ששחטן" פירש "בשחרית". וע"י משי"כ הרדב"י ועיין בעיונים שנראה שלדעת הרמב"ם אם נסגרו לא פוסל וכן משמע בראב"ד סוף פי"ק דתמיד.

(ד) ברמב"ם לא כתב החילוק וצ"ע.

(ה) ברמב"ם לא העתיק הספק וכתב ב"הר המוריה" שהוקשה לו קו' התוס' ולכך דחה הגמ' ובמהר"י קורקוס כתב שבגמ' מסקינן שכשר (וצ"ע בגירסתנו) ולפי"ז כשר וע"ע בעיונים וצ"ע.

(ו) בפנים מאירות ועד"ז בהג"ה רא"מ הורו"ץ ובעולת שלמה ובשפ"א שלא פוסל התל רק אם הוא מונע מהשימוש בפתח ויותר מזה כ' במרומי שדה שרק אם עשוי לסתימה פוסל.

(ז) והרמב"ם לא העתיק זאת ובמנ"ח מ' קמ"א כתב שלרמב"ם לא היו ב' פשפשין וי"ל דה"ה לול ועיין בעיונים שס"ל לרמב"ם שכשר גם בלי פשפשין ולול. וצ"ע- ובזב"ת חידש שיש מקומות בעזרה שלא רואים הפשפשים לדעת הרמב"ם ואינם כשרים לשחיטה.

(ח) במנ"ח מ' קמ"א הסתפק בשוחט בהיכל והדלתות סגורות האם שחיטתו פסולה, ובמקד"ד סי' כ"ז סק"ב ובשפ"א מנחות ה. כתבו שכשר והגרי"ז (יומא כ"ט). כתב דפסול.

(ט) בכס"מ פ"ה ה"ה מהלי מעה"ק כתב דגג ההיכל כשר לשחיטת קק"ל, אבל ב"קריית ספר" וב"צלי"ח" פסחים פ"ו. כתבו שפסול.

(י) ובזב"ת כתב שלדעת רש"י אפי' לשכות הבנויות בקודש ופתוחות לקודש הם כצידי צדדין ואין שוחטין שם. ובתוספתא במסכת מעשר שני פ"ג הל' י"ד מבואר שלא עושים כאלו לשכות שבנויות בקודש ופתוחות לחול וכתב ב"חסדי דוד" שלא היו כאלו לשכות אמנם חציה בקודש וחציה בחול היו.

(יא) בזב"ת כתב שבזמה"ז כשמקום אוהל מועד מגולה מיקרי "פתח אוהל מועד" – אבל עתה שמכוסה ע"י הבנין שבנו שם א"א לשחוט שם והביא דברי הרשב"א ונשאר בצ"ע.

הציונים באותיות מציינים את הדינים המיוחדים

א. שלמים ששחטן (א) קודם שיפתחו דלתות ההיכל פסולין, י"א דה"ה בכל הקרבנות¹, וי"א דדוקא בשלמים, אמנם מדרבנן פסול בכל הקרבנות² (ב), וי"א דדוקא בשלמים ותמיד פסולין ובשאר הקרבנות כשר³.

ב. י"א דה"ה אם נפתחו הדלתות וחזרו ונסגרו פסולין⁴ (ג).

ג. י"א שמליקה וקמיצה שנעשו קודם שנפתחו דלתות ההיכל, כשרים⁵ (ד).

ד. מספק"ל בגמ' בתל או עץ המונח כנגד הפתח ומפסיק בין השחיטה לפתח, האם נחשב לדלת סגורה, וצ"ע⁶ (ה) (ו).

ה. העזרה כולה כשרה לשחיטה, וגם בדרום וצפון של כותל האולם בין האולם ולעזרה כשר מחמת שני הפשפשין שבבית החליפות. ואחורי בית הכפורת כשר ע"י לול קטן הפתוח מן התא שאחורי בית הכפורת לעזרה⁷ (ז) (ח) (ט).

ו. אורך העזרה הוא קפ"ז על רוחב קל"ה⁸. והלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש תוכן קדוש לאכילת קדשי קדשים, אבל אין שוחטין שם קדשים קלים (י), והנכנס לשם בטומאה פטור⁹.

ז. י"א דבזמן הזה שאין דלתות אוהל מועד, א"צ לשחוט כשדלתות ההיכל פתוחות¹⁰ (יא).

¹ תוס' סא. א ד"ה קודם.

² רש"י שם בד"ה ושני ותוס' ישנים יומא כט. א ד"ה תצא.

³ צ"י תור"ד עירובין ב. א וע"ע סארי וריטב"א שם. וכ"כ בחזון נחום בתמיד פ"ג מ"ז ובגאון יעקב עירובין בא.

⁴ תוס' עירובין ב. ד"ה שלמים.

⁵ תוס' יומא כטא ד"ה אלא.

⁶ גמ' נהב.

⁷ גמ' שם.

⁸ רמב"ם בית הבחירה פ"ה ה"ד.

⁹ שם פ"ה ה"ח.

¹⁰ רשב"א שבעות טז.

”שאל נא את הכהנים תורה”

דברי הרה"ג רבי בצלאל כהן שליט"א
ראש חבורת קדשים בכלל פוניבז'

בימיהם. ר' יצחק אמר כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת". כל אדם שחייב קרבן או רוצה לנדור קרבן יכול לעסוק בתורת הקרבן וכאילו הקריבו! והנה רש"י (בב"מ קיד:): מביא מאמר בשם חז"ל, וכנראה זה אותו מאמר בגירסה אחרת, "כל ת"ח העוסקים בהלכות עבודה בכל מקום מעלה עליהם הכתוב כאילו מקריבים אותם **בבית המקדש**".

הח"ח **כותב שיש שני סוגי לימוד**: יש חלק שצריך ללמוד לשם למוד תורה שכל העולמות תלויים בזה. ויש הלכה למעשה לדעת את אשר יעשון, והח"ח אומר שלימוד קדשים קרוב ללימוד הלכה למעשה שכיוון שחייבים להקריב קרבן תמיד, וכן עולה מי שעבר על עשה, וחטאת למי שנכשל חלילה בחילול שבת, [וכידוע רבי יונתן איבשיץ זצ"ל אמר שאי אפשר להמלט מזה מי שלא יודע הלכות שבת כמו שצריך], וכן מי שחייב עולת יולדת ב"ה, - כל אלה חייבים ללמוד את ההלכות! ולכן הח"ח אומר שלימוד קדשים קרוב ללימוד הלכה למעשה כי זה כאילו הקריב!

ויש בזה עוד עניין נוסף של ציפית לישועה, אי אפשר סתם לומר שמחכים, צריך להראות את זה. כי אדם שבאמת מחכה הרי הוא מתכוון לכך. הח"ח אומר עוד שלימוד קדשים עצמו מעורר את החשק והציפיה. אדם שעוסק בזה מחכה אימתי יבא לידי - דבר נוסף אומר הח"ח שלימוד זה מקרב את הגאולה, כי אם הכלה מוכנה החתן ממהר לחופה, אבל כשהיא עדיין לא מוכנה הוא יכול להתעכב עוד עם כל מיני סידורים. הח"ח גם הביא על זה את המעשה בבעל הבית הלוי שהציעו לו את הרבנות בעיר בריסק וסרב עד שאמרו לו "עשרים אלף תושבי בריסק מחכים לרב!" וכששמע כך לבש מיד את המעיל והלך. וכך אם כלל ישראל יהיו מוכנים, ולכל הפחות אם הכהנים יהיו מוכנים, זה בעצמו יקרב את הגאולה!

ב רשות רבותי, כבר הזכירו כמה יגע הח"ח על ענין זה של ידיעת הלכות הקרבנות, וצריך גם לדעת שאחת השאלות הראשונות ששואלים את האדם זה "ציפית לישועה?" והח"ח אומר שאי אפשר להיות מצפה אם האדם לא מתכוון באמת, שזה מראה שהוא לא חושב על זה כלל. ואמר על כך משל שהרי אם יש ספק וצד רחוק אפילו אחד מעשר שהמלך אמור להגיע לעיר, כמה יכינו ויטרחו וינקו ויסדרו אפי' על ספק ספיקא, וא"כ איך אדם לומר שהוא מצפה כל יום שהמשיח יבוא ויבנה בית המקדש אם הוא לא מכין כלום בשביל זה, ולכן אנחנו חייבים להתכוון בלימוד ההלכות.

בזמן האחרון התעורר מאוד העניין הזה, והנה ר' שלום מרדכי הכהן המהרש"ם מברזא'ן [בעל הדעת תורה], כותב בהסכמה על ליקוטי הלכות שזה מראה על קירוב הגאולה. רוב האחרונים שכתבו על קדשים היו רק במאתיים שנים האחרונות השפת אמת הקרן אורה הח"ח. מעט מאוד יש מלפני זה, הח"ח יגע למצוא חיבורים על קדשים ומצא סה"כ ארבעה והדפיסם, אבל רוב הספרים נכתבו בדורות יותר מאוחרים, ובדור האחרון ממש ב"ה נתחברו הרבה ספרים על קדשים. והכל חלק מהעניין הזה של אתערותא דלעילא להתקרבות הגאולה. וכמו שכתוב בזוהר הק' שבשנת ת"ר יפתחו שערי החכמה. היו בזה כמה פירושים, היו כאלה שאמרו שהכוונה לטכנולוגיה שהתפתחה מאוד בשנים אלו, היו שפירשו על גילוי הקבלה ועוד, אבל ניתן לומר שהכוונה ללימוד קדשים! שהרי "חכמה" זה סדר קדשים. והרבה מאוד אחרונים עסקו ועמלו וכתבו וחיידשו בשנים אלו על קדשים.

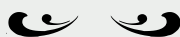
חובת לימוד קדשים הלכה למעשה

הגמ' בסוף מנחות אומרת: "אמר ר' יוחנן ת"ח העוסקים בהלכות עבודה כאילו נבנה בית המקדש

כמובן שכדאי לעשות שמירת סדרים לאברכים. אבל עיקר שמירת הסדרים תלויה בראשי הכוללים. כי אם הדוגמה האישית טובה זה יועיל יותר, כי האברכים מתביישים קצת מראש הכולל גם אם הוא לא משגיח עליהם.

צורת הלימוד שיהיה הלכה למעשה כמה שאפשר לנסות להכנס לציור איך הדבר נראה במציאות. למשל הגמ' בזבחים אומרת שהיה אויר בין הכבש למזבח, ויש בתוס' שתי דעות האם אויר משהו או אמה. וצריך להבין הרי אמה זה שישים ס"מ לחזון איש, א"כ מה עשו בזמן שהקטירו את האיברים? וכי היו מדלגים את האמה בקפיצה עם דופן של שור הגדול בידו אחת? ואיך היו זורקים את האיבר למזבח? דברים כגון אלו צריך לנסות ולברר. כמו כן יש ספקות שניתן לראות ברמב"ם פרנקל ובספר המפתח כמה שאפשר. וכן לבדוק מה ההלכה בראשונים ובאחרונים. יש ראשונים שפוסקים על דין מסויים שכך הדין לכתחילה ויש אומרים שזה רק בדיעבד. אפשר גם לחשוב אילו היינו כותבים שו"ע איך היינו כותבים.

עוד עצה חשובה ישנה לזה שכאשר גומרים עמוד גמ' יסכמו את מה שלמדו, ואפילו עם ספר פתוח, וגם למחרת לפני הלימוד יקדישו חמש דקות לסכם את מה שלמדו אתמול. וכן אחרי כל נושא או פרק רצוי לחזור ביום אחד או יותר את מה שלמדו במשך שבוע, וכן מומלץ אח"כ לעשות מבחן. גם יש עניין של הספק כיון שזה גורם להתמדה, ואם אברך יודע שהוא צריך להספיק זה גורם לו מחייב וגם נותן לו סיפוק שלמד ארבעים או חמישים דף בשנה. יש רעיון נוסף כעת לעשות עלון ללומדי הכוללים שיכתבו הערות שאלות וראיות שהתקבצו, וכמו שבעבר היו קבצי חידו"ת בין הישיבות, זה יכול להוסיף הרבה תורה. וגם עצם הדבר שמתקבצים מחזק את הענין הנשגב.

עוד כתב הח"ח שמאוד יפלא על הכהנים שהדבר נוגע בעיקר אליהם, איך יתכן שאינם יודעים הלכות המקדש, והביא את המסופר בנביא שהיה מבחן בתחילת בית שני לכהנים, ויש פסוק בחגי "שאל נא את הכהנים תורה", ונחלקו בגמ' בפסחים אם הם הצליחו במבחן, ולמ"ד אשתבוש כהני זה גנאי גדול מאוד כהמשך הפסוקים שם, אלא שזה לימוד לנו, שעל מנת למנוע את כל זה לעתיד כשישאלו אותנו תורה, צריכים אנו להתכונן כדי שנוכל לענות. אם ישאלו אותנו איך להעמיד את הכבש, נדע לענות, מה דיני חטאת העוף ועולת העוף, איך לעשות מליקה, על המזבח דווקא או אפשר גם בעזרה. אם נלמד נוכל להגיד שיש מחלוקת רז"ה והראב"ד בתמיד, ושהרב יגיד לנו מה ההלכה, ואמנם אין חובה לדעת את ההלכה למעשה אם לא כתוב ברמב"ם, אבל לפחות לדעת מה השאלה, ואז אם יביאו למשיח ולאלוהי את השאלות והספקות יהיה זה בגדר שאלת חכם חצי תשובה.

יש עוד מכתב של הח"ח שיקחו עשרה אברכים שילמדו את ההלכות על בוריים ולפלפל בהם לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא, דכיון שהקב"ה חושב את הלימודים האלו כאילו מקיים ממש צריך להשתדל ולידע כל דבר בבירור עד ההלכה למעשה. אדם צריך לדעת שעולת עוף למעלה וחטאת עוף למטה, ואיך עושים למעשה כמה שאפשר. ומוסיף שם הח"ח שבזה אנחנו מראים את הציפיה לגאולה העתידה ושמחמת כן אנו מכינים את עצמנו בידיעת הלכות אלו, ולא נהיה שוב כדוברי שקרים כשאנו אומרים "ועל כן נקוה לך ה' אלוקינו לראות מהרה בתפארת עוזך" וכשאנו אומרים "כי מחכים אנחנו לך". וכאשר יראה ה' יתברך שאנו מצדנו עושים כל ההשתדלות אשר בידנו, לעבוד בבית אלוקינו, ודאי ימהר ויחיש הגאולה ויבנה לנו את ביתו ויזכנו לראות כהנים בעבודתם.

עצות מעשיות ללומדים סדר קדשים

במקום שיש מספר קבוצות הלומדות בבית מדרש גדול ולא כולם לומדים את אותו נושא, יש צורך לקבץ את כולם לאותו מקום, ואפילו בבית מדרש ריק כשיושבים בקבוצה קרובה הפלפול חברים יותר חזק.

”לקדשם ולהכינם לקרבן”

דברי הרה"ג רבי ישראל הכהן אייזנבלט שליט"א
ראש כולל "שיבת הכהנים" בירושלים

ישנו מעשה ידוע מהרב מפוניבז' ששמעתי אותו מרבי אברהם כגן עם תוספת שאינה ידועה לציבור. הח"ח אמר לרב מפוניבז' כשהיה בחור צעיר, שכיון שהוא כהן עליו ללמוד את ההלכות. והוסיף הח"ח שאף שנחלקו רבי ורבנן אם מותר לשתות יין בזמן הזה או שאסור שמא ישתכר ולא יוכל לעבוד, מ"מ כל זה רק ביין שהשכרות עוברת מהר אבל ללמוד כיון שנדרש לכך זמן רב, לכו"ע כל כהן חייב. **וסיפר הרב מפוניבז'**, העזתי פני ואמרתי לחפץ חיים שלכאורה יש חילוק בדבר, שהרי שכרות זה פסול הגוף ולא ניתן לתקנה, אבל מי שאינו יודע את ההלכות יכול לפתור את הבעיה על ידי שיעמוד ליד הרבה [כלומר רבינו הח"ח] ויראה מה הוא עושה. **ענה לו הח"ח: אין שיכור יותר גדול ממי שלא יודע!**

יש באסיפה זו גם עניין של דורש לציון, כתוב במשנת ר' אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי בפ"ד שאת הדרישה לציון יש לעשות בכמה אופנים, ואחד מהדברים שהוזכרו שם הוא ללמוד את צורת ביהמ"ק וכגון שעזרת ישראל היא קל"ה אמה על אחת עשרה, ועזרת כהנים קל"ה אמה על אחת עשרה, היכל מאה על מאה, וכו'. וא"כ נוכל ללמוד מזה בק"ו שצריך ללמוד את עצם ההלכות. וכן יש להתעורר שאם הישראלים מוזהרים להכין את הכהנים לעבודת הקרבן (כמבואר ברמב"ם הני"ל), ק"ו שהכהנים צריכים להשתדל להיות מוכנים.

נאמר בגמ' בכתובות שתלמידי חכמים שלומדים עם הכהנים הלכות שחיטה [ובירושלמי מוזכר גם קמיצה ומליקה] נוטלים שכר מתרומת הלשכה. והרי תרומת הלשכה הוא חשוב מאוד, וכמו שמצינו בגמ' בשקלים שרבן גמליאל רצה שהכסף שהוא תורם יבוא דווקא לתרומת הלשכה שמשם קונים את קרבנות הציבור, ואעפ"כ הת"ח שלומדים עם הכהנים את העבודה נוטלים שכר ממעות אלו.

כפי הידוע לכלל הציבור נראה שבעל החפץ חיים זצ"ל הוא זה שהתחיל לעורר את הכהנים ללמוד את סדר קדשים להלכה למעשה, וזאת על ידי שהקים כולל קדשים שלמדו בהם גדולי עולם וכמה כהנים ביניהם, וכל זה מלבד הספרים שכתב על סדר זה. אבל באמת **מסופר שהגר"א כבר אמר לרבי רפאל הכהן מהמבורג, שכיון שהוא כהן מיוחס עליו ללמוד קדשים להיות מוכן לעבודה**. ומצאתי שהגאון רבי יהושע לייב דיסקין היה מוסר בישיבה כל יום אחרי צהריים במשך שעתים וחצי שיעור בקדשים, (מובא בקובץ פרושים שנת תשע"ב). ושמעתי עוד מאחד מבני הגאון רבי הירש קופשיץ, שאביו היה מוסר שיעור בקדשים בבית הגאון הגר"ז בענגיס זצ"ל.

הכולל שלנו הקרוי כולל "ישיבת הכהנים" נפתח בעיר העתיקה ע"י רבי משה זייבלד ואח"כ עבר לשערי חסד. כאשר הגאון ר' שמואל הכהן רוזובסקי שליט"א הצטרף אליו ועמד בראשו, העמיד את כללי הכולל ודאג שילמדו בו כהנים בלבד, וכל מספר שנים יתחלפו בו האברכים כפי שהיה אצל החפץ חיים זצוק"ל. במשך הזמן עבר הכולל ממקום למקום ובין היתר שכן גם בבית כנסת של הרש"ש ובחצר של עץ חיים מקום מגוריו של הגאון רבי שמואל סלנט, ולאחרונה העברנו את הכולל לבית הכנסת של רבי דן סגל וכעת אנו לומדים בביהמ"ד פרושים מעל הר צבי.

חובת לימוד ההלכה למעשה

הרמב"ם בפרק ד' מהלכות כלי המקדש כותב: הכהנים הובדלו מכלל הלויים לעבודת הקרבנות שנא' "ויבדל אהרן להקדישו קודש קדשים", **ומצוות עשה היא להבדיל הכהנים ולקדשם ולהכינם לקרבן שנא' "וקדשתו כי את לחם אלוקיך הוא מקריב"**. וממשיך הרמב"ם בהלכה ב': **וצריך כל אדם לנהוג בהם כבוד הרבה ולהקדים אותם לכל דבר שבקדושה עכ"ל**. מבואר שעיקר המצווה היא לקדשם ולהכינם לקרבן! ובוודאי נכלל בזה ללמד את הכהנים הלכות העבודה.

ההשפעה העצומה הנגרמת ע"י לימוד הלכות הקודש והמקדש

דברי הרה"ג

רבי יוסף הכהן רובינשטיין שליט"א
ראש כולל קדשים בקריית ספר

איני ראוי לדבר לפני ראשי המשמרות וראשי בתי אב של כהנים שמתעסקים בהלכות הקדשים במשך שנים רבות. קראנו היום בתורה שעם ישראל הבטיח לקב"ה "זה אלי ואנוהו" ואומר התרגום שהתחייבו לבנות בית המקדש. והנה לפירוש הפשוט של חז"ל, התנאה לפנינו במצוות, עם ישראל התחייב על כך וזה נהפך להתחייבות לדורות להלכה, עד שדנים על זה בפסוקים אם הוא חיוב דאורייתא או דרבנן, וא"כ אף לפירוש הראשון שאנוהו מלשון "נוה", הרי התחייבנו להקב"ה שנדאג לבית לה'! כאשר עמ"י יצאו ממצרים אמרו "תביאמו ותיטעמו בהר נחלתך מכוון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו ידיך", בכל היציאה ממצרים הם חיכו לבית המקדש, ועלינו התביעה הרבה יותר כמו שחז"ל אומרים שהיתה תביעה בזמן דוד על זה שלא תבעו את ביהמ"ק ואנו שכבר ראינו את בית המקדש כל שכן שעלינו לתובעו. הח"ח מביא את המדרש שכשהארון לא היה במקומו היו שם עונשים גדולים, והסיבה לכך היתה משום שאילו תרנגולת של אחת מכס הייתה נאבדת כמה הייתם מחפשים אחריה וכשהארון שלי בשבי אתם לא מחפשים?

חובתנו לבנות את בית המקדש

ההתחייבות שלנו בקריעת ים סוף היתה לבנות בנין בית המקדש. אולם איך נוכל לבנות אותו? ידועה המחלוקת אם לעתיד לבוא ירד ביהמ"ק מהשמים או שהוא יבנה ע"י אדם. והמפרשים בריש מסכת מידות דנים אם הוא ירד מהשמים לשם מה נכתבה מסכת מידות, ומבאר התפארת ישראל ועוד מפרשים שע"י לימוד המסכת נזכה שירד מהשמים ובכך אנחנו בונים! ידועים דברי התנחומא שארבע עשרה שנה אחרי החורבן אמר הקב"ה ליחזקאל ללכת ללמד את כל צורת הבית

-המשך-

צורך הכהנים והת"ח להתכונן לעבודת ביהמ"ק

היוצא מדברים אלו שלמעשה אנו זקוקים לשני דברים. א' הכהנים צריכים לדעת את היקף הדינים כדי שלא להיות שיכור, וכן לדעת ולהתבונן איך היא צורת העבודה למעשה, ב' צריך שיהיו ת"ח רבים שילמדו היטב את שרשי ההלכות כדי שאם יוצרו בעיות ידעו מיד מה לעשות. וכן כתב הח"ח ששני דברים אלו נצרכים מאד כיון שמלבד הכהנים שחייבים לדעת לכל הפחות את עיקרי ההלכות, מוכרחים גם שיהיו ת"ח שילמדו את כל הדינים הדק היטב, כיון שכדי להיות מורי הוראה צריך ללמוד את הסוגיות בעיון ובידיעה ברורה. הח"ח התמסר מאד לדבר זה ובסוף ימיו רצה להקים ולייסד "לשכת הכהנים" שיהיו בה מורי הוראה להלכות הקדשים, והיות ולא היה בכחו ליסע לעיר הסמוכה שלח מכתב ביד אחד ממקורביו שיתנדבו מאה אנשים לדבר נשגב זה, ושיתן כל אחד מאה דולר, כדי להעמיד את התלמידי חכמים ללמוד היטב את ההלכות. [ושמעתי שסכום זה שווה היום לעשרים אלף דולר!].

כמה עצות למעשה, אצלנו בישיבת הכהנים הנהיג הגאון ר' שמואל הכהן רוזובסקי שליט"א ללמוד כל יום חצי שעה את דברי הרמב"ם כדי להרחיב את הידיעות ולדעת את ההלכה בכל הנושאים. הגה"צ ר' שכנא זאהן שליט"א תלמיד של הח"ח כותב בהקדמה לספרו על זבחים שלאחר שלומדים את הסוגיות צריך ללמוד את הליקוטי הלכות כדי לסכם את ההלכה למעשה. - עוד עצה שכבר נאמרה כאן, שלאחר לימוד נושא מסוים יש לסכם את כל הפרטים, ולשם כך צריך לאחד את כל הידיעות בענין, וישנם פרטים שאינם כתובים במקום זה ומביאים אותם ממקום אחר, וכך מקבלים ידיעה ברורה ווחיה של כל צורת העבודה למעשה. עוד עצה טובה זה להמחיש למעשה, הבאנו שוחטים להראות הפשט וניתוח, איך עושים קבלה, ומהו דם התמצית, וכן הדגימו את המליקה וקמיצת המנחות. וכך מלבד מה שהדבר מועיל להמחיש ולקרב את הדברים אל השכל, מתעוררות גם שאלות שלא חושבים עליהם כאשר לא ממחישים אותם. ונסיים בתפילה שה' יאיר עינינו בתורתו ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות.

עוד הח"ח שודאי אם היה לנו כעת נביא היה אומר לנו בשם ה' ללמוד קדשים!

שמירת המקדש ללא היסח הדעת

אמנם יש כאן שאלה מה אנחנו יכולים כבר לעשות בתור קבוצה קטנה, ומה תהיה התועלת אם כמה יחידים ילמדו קדשים להלכה? אבל יש להתעורר בזה לדבר נפלא, בתחילת תמיד מבואר שכהנים היו שומרים בביהמ"ק בשלשה מקומות והלויים בעשרים ואחד, ומה הסיבה, אומר הרא"ש כדי שלא יהיה היסח הדעת, שלא יהיה היסח הדעת ביום ובלילה מביהמ"ק, וכמו שכתוב "ושמרתם את הבית מסח". זאת אומרת שעצם זה שמתוך כל העולם היו שלשה כהנים ועשרים ואחד לויים שבלילה נמצאים ולא מסיחים דעת זה כבר נקרא שמירה, לא צריך כל כך הרבה אנשים! ואמנם שיטת הרמב"ם (תלוי בגרסאות) שאולי היה עדה של עשרה בכל מקום, אבל בפשטות היה רק אחד בכל מקום. וא"כ יכול להיות שהיו עשרים ושלושה אנשים ובהם מקיימים את המצווה שלא יסיחו דעת! וביותר שהראב"ד במסכת תמיד מזכיר בענין השמירה את הפסוק "על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים", ופשטות הפסוק הכוונה לדורות, שהקב"ה מינה מלאכים משמים שתובעים כל הזמן את ביהמ"ק, וא"כ יכולים להיות קבוצות קטנות ששומרים מהיסח הדעת ובהם אנחנו שומרים את כל ביהמ"ק!

ניתן להתפעל מאוד מהחפץ חיים עצמו כמה טרח להפיץ בכל דרך את לימוד קדשים, וכאשר החליט שזה דבר חשוב הוא הקדיש לכך את כל חייו. את ספרו הידוע ליקוטי הלכות הוא חיבר במשך שלושים וחמש שנים! ובכולל קדשים שייסד היו חמש עשרה אברכים והיו מתחלפים בהם כל ארבע שנים. ובמשך עשרים וחמש שנה, דהיינו כשש שבע מחזורים, הוא המשיך כל הזמן במסירות נפש בהחזקת הכוללים.

השלישי, "הגד את בית ישראל את הבית ומדדו את תכנית". שימדדו צורת הבית תכונותיו ומוצאותיו ויש שם פרטים על הכל, ומה הסיבה, "ועשו אותם", ומובא במדרש שעם ישראל שאלו, וכי בדיוק עכשיו כשאנחנו יוצאים לגלות נלמד צורת בית שלישי? השיב על כך הקב"ה ליחזקאל: וכי בגלל שאתם בגולה יהיה בנין ביתי יבטל? אמר לו הקב"ה גדול קריאתו בתורה כבנינו לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה ובשכר קריאתו שיתעסקו לקרות בה אני מעלה עליכם כאילו אתם עוסקים בבנין הבית". - נמצינו למדים שעכשיו שאין הבית בנוי זהו הזמן ללמוד את צורת הבית.

והנה במדרש זה הכוונה היא שיש ללמוד את מסכת מידות או נבואת יחזקאל המדברים על צורת בנין הבית, אבל כבר הזכירו קודם את החז"ל שכל העוסק בקדשים כאילו בנה בית המקדש והקריב שם קרבנות, והיינו שההכנה שאנו יכולים לעשות כדי לקיים את הבטחתנו "זה אלי ואנוהו", זה לפחות ללמוד את כל עניני הקרבנות. מצינו שבית כנסת נקרא "מקדש מעט", ויותר מזה כתבו הפוסקים שהטעם שמקיפים עם ארבעת המינים דווקא את הבימה כיון שהבימה כנגד המזבח, ומבואר שם (בנו"כ בשו"ע) הסיבה לכך שנחשבת כמזבח משום שקוראים בתורה ע"ג הבימה את פרשת הקרבנות! ומבואר שהלימוד שלנו הופך את הכל ממש לקדושה כעין זו של ביהמ"ק.

סיבה נוספת שע"י לימוד קדשים למעשה אנחנו מקרבים את בנין המקדש, אומר הח"ח, שהיות ואנו אומרים להקב"ה "כי מחכים אנחנו לך", הרי צריכים אנו להתכונן היטב לביאתו, וכי אם המשיח יבוא עכשיו נהיה מוכנים לעבוד בביהמ"ק? הרי יקח כמה שנים להכין את עצמנו. ואמר על כך **משל נורא**: אם יזמינו מישהו חשוב לסעודה בשעה מסוימת וכאשר יבוא יראה שעדיין לא הכינו כלום לכבודו, ורק כשהוא מגיע מתחילים לנקות ולבשל וכדו' הרי יכעס על זה מאוד. וא"כ כשאנו אומרים להקב"ה שאנו מחכים לו חייבת להיות הכוונה שאנו מוכנים כבר ואם יבוא המשיח כעת נוכל מיד להתחיל בעבודת המקדש, ולא נצטרך להמתין כמה שנים עד שנלמד את הכל! והוסיף

החיוב על הכהנים לדעת הלכות המקדש

ויש בזה חיוב מיוחד לכהנים, הח"ח כתב רבי יוסף חיים זוננפלד "ובעצם מי אני שאומר לך לדאוג שהכהנים ילמדו קדשים, אבל בעבור שאני כהן אני מחוייב יותר!" וכמו שהזכירו קודם שזה כלול בחיוב של "וקדשתו", ועיקר החיוב הוא על שבת לוי. לכתחילה יש הלכה שהכהנים יהיו המורים בבית המקדש ושבת לוי צריכים לזכור לדאוג לזה. כאשר נשאל הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א למה לא הזכיר בספרו "דרך חכמה" את דברי הח"ח שיש חיוב על הכהנים ללמוד את ההלכות, ענה לו הגר"ח כי כולם כבר יודעים את דבריו, והדגיש שחיוב גמור יש רק לכהנים, אבל לכולם, כתב הח"ח, שאף שאין זה חיוב מ"מ צריך שיהיו ת"ח בקיאים בהלכות עבודה כדי שיוכלו להורות, וכן כל אחד צריך לדעת את דיני הקרבנות ששייכים לו מחמת הציפיה לחכות לגאולה.

כח ה'זחיד בבניית מקום לשכינה

מהסיפור הבא נוכל לראות מה אנחנו פועלים בהכנה לביאת המשיח. הח"ח סיפר שהגאון רבי איצלה מוולוז'ין עבר פעם בכיכר באמצע הלילה ושמע חייל יהודי בוכה באמירת תיקון חצות "ווי לשכינתא בגלותא", והעיד רבי איצלה שבדיוק באותו מקום אחרי ארבעים וארבע שנים נבנה בית המדרש הגדול של פטרבורג. אמר על כך הח"ח: אנחנו לא יודעים מה הכח של אדם שמתפלל, הוא מוריד קדושה למקום, הוא רוצה את השכינה ומורידה לשם, והוסיף הח"ח שזה נמשל לזריעת גרעינים שבתחילה לא רואים מהם כלום אבל לאחר שנים יוצאים מהם אילנות גדולים.

דבר נפלא מסופר בספר בתי מדרשות (ח"א בהקדמה למדרש כתפוח בעצי היער) שלפני חמש מאות שנה בשנת רפ"ד, היה בירושלים מנין של צדיקים שנתעוררו ממאמר חז"ל ש"אין מראין סימן טוב לישראל עד שיבקשו שלשתן, מלכות שמים ומלכות בית דוד ובנין בית המקדש". ולשם כך הם התקינו משמרות להתפלל בלילה ולהתענות פעם אחת בשבוע על דברים אלו. ומספרים כמה מבני אותו הדור שכבר בפעם הראשונה שהתחילו את סדר משמר התפילה ראו סימן טוב מן השמים! היה זה בסוף חודש ניסן בתחילת הקיץ,

ופתאום ירד גשם שוטף ובאה רוח מפרק הרים ומשבר סלעים כל הלילה ובבוקר בהיותם בבית הכנסת ברגע שאמרו את המילים "ובא לציון גואל" היה רעש גדול ורעמים מן השמים ששברו ארבעה פסילים שהיו בארבעה מסגדים בראשם. ובאמת באותה שנה נפלה המלכות באותם עיירות ולכן קודם נפלה העי"ז שלהם. – והנה הם לא הצליחו להביא את בנין בית המקדש אבל לשון חז"ל הוא שמראים להם "סימן" טוב, הקב"ה הראה להם שמעשיהם מקובלים לרצון והם פועלים משהו. אמנם בשביל הגאולה השלימה זה עדיין לא הספיק היות וצריך שיעברו שלבים רבים ונדרש להתגבר על הרבה כוחות של סטרא אחרא וכדו', אבל מ"מ זה פעל וקידם את נפילת המלכויות ונרמז להם מיד בפסלים שנפלו!

שנה שעברה בסוף חודש ניסן עשו "משמרת השלום" כנס גדול וקראו לו "כנישתא חדא" על פי מה שהביא הח"ח מהזוהר שאם היתה כנישתא חדא שהיו מתאגדים לשמור מלה"ר ולהתחזק בשלום היו מביאים את המשיח. וכך עשו וקיבלו קבלות וחתימו עליהם מאות אנשים להזהר בלה"ר ולהשתדל לוותר. ומיד אחרי כמה שעות באותו לילה, האמריקאים הרגו את ראש המרצחים בן לאדן לאחר שחיפשוהו כעשר שנים. איננו יודעים מה נעשה בשמים, אבל א"א לדעת אם לא כנס חיזוק זה הרג אותו! והרי כל מלחמה שיש כאן מתחילה בשמים ואי אפשר לדעת אם לא אנחנו פעלנו את זה.

זכות הנוטל חלק בבנין בית המקדש

דבר נפלא נכתב בתנא דבי אליהו פרק כ' : למה זכה כורש להיות מלך ולסייע בבנין בית המקדש השני? כיון שכשנחרב בית ראשון הוא הצטער ובכה ונאנח על החורבן, אמר הקב"ה שבזכות זה תגיע מלכות מדי לעולם ותהיה מלך ותבנה את בית המקדש! אמר על זה הח"ח: על מה בכה כורש? מסתמא לא כאב לו כבוד שמים, הרי הוא היה אז ילד, זה היה לפחות חמישים ושתיים שנה קודם, אלא ששמע שנפל בנין גדול ומפואר וכדו' ואפילו על דבר מועט זה הוא קיבל שכר כה גדול. **בספר "במחיצתם" מספר** הרב לורנץ שפגש את נשיא ארה"ב שלחם למען קום המדינה ושאל אותו למה זה היה כל כך חשוב לו, ענה לו אותו נשיא שכשהיה ילד אבא שלו לימד אותו תנ"ך וכאשר

בחיוב לימוד סדר קדשים ביגיעה

הרה"ג רבי בנימין כהן שליט"א
ראש כולל קדשים נחלת משה בני ברק

איתא בשלהי מנחות "לעולם זאת על ישראל" א"ר גידל אמר רב זה מזבח בנוי ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן ורבי יוחנן אמר אלו תלמידי חכמים העוסקין בהלכות עבודה מעלה עליהם הכתוב כאילו נבנה מקדש בימיהם. והנה מפטות דברי הגמ' היה מקום לומר שכל שהתלמידי חכמים עוסקין בהלכות עבודה אפי' אינם עוסקין אלא באיזה הלכות או ענינים מהלכות עבודה כבר נחשב כאילו נבנה מקדש בימיהם והקריבו בו כל הקרבנות תמידין כסדרן, אולם מהא דקאמר שם רבי יצחק מאי דכתיב "זאת תורת חטאת" "זאת תורת האשם" כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם חזינן להדיא דאינו כן, אלא דהעוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת לבד, והעוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם לבד, וכן מצאתי בח"ח שכתב בספרו תורה אור בריש פרק א' דכך הוא בשארי קרבנות דגם בעולה כתיב זאת תורת העולה זאת תורת המנחה והיינו דגם העוסק בתורת עולה נחשב כאילו הקריב עולה והעוסק בתורת מנחה נחשב כאילו הקריב מנחה.

וכן מבואר במדרש פרשת צו ופסיקתא דרב כהנא פסקא ט"ו שכשהקב"ה הראה ליחזקאל צורת הבית מה הוא אומר הגד את בית ישראל את הבית וגו' אמר יחזקאל לפני הקב"ה רבונו של עולם עד עכשו אנו נתונים בגולה בארץ שונאינו ואתה אומר לילך ולהודיע לישראל צורת הבית כו' אמר לו הקב"ה ליחזקאל וכי בשביל שבני נתונים בגולה יהא הבנין בטל גדולה קריאתם בתורה כבנינה לך אמור להם שיעסקו לקרות בתורת צורת הבית ובשכר קריאתם שיעסקו לקרות בה מעלה אני עליהם כאלו הם עוסקים בבנין הבית, ע"כ, הרי דמבואר במדרש דהעיסוק בצורת הבית נחשב לבנין הבית אך אין זה נחשב להקרבת הקרבנות דבאותו ענין שעוסקים בו נחשב הוא להם לעשיה.

הוא לימד על כורש שבנה את בית שני, חשב הילד לעצמו כמו שחולם כל ילד שיהיה נשיא ואמר שאם יהיה נשיא יחזיר גם הוא את עם ישראל לארץ. אין אנו יודעים חשבונות שמים, אבל אולי גם הוא הגיע לנשיאות ולכבוד גדול מחמת מחשבה זו, וכעין מה שהיה עם כורש שזכה למלכות כיון שרצה את כבוד עם ישראל, וזה לימוד בשבילנו שאי אפשר לדעת איזה שכר יכול לקבל כל אחד על מה שמשתדל בדברים שיש בהם כבוד שמים.

נאמר בגמ' "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה", שואל הריטב"א בתענית, וכי מי שלא מתאבל לא יקום בתחיית המתים? ומבאר הריטב"א **שתהיה תחיית המתים מיוחדת למי שהתאבל ודאג לבנין בית המקדש!** הזכרנו קודם את הפסוקים ביחזקאל שהנביא מצווה בשם ה' ללמוד את צורת ביהמ"ק השלישי "ועשו אותם", ואומר המדרש שעל ידי הלימוד נחשב כבניית המקדש. אולם הרד"ק שם מבאר כפשוטו שמי שילמד את צורת הבנין הוא גם יעשה ויבנה בפועל, וכתב על כך הרד"ק **שכל הדואגים ללימוד בנין בית המקדש יקומו לתחיית המתים והם יבנו**, וכתב שמכאן ראיה לתחיית המתים מהתורה! כדאי לזרז כל אחד כמה זה חשוב. הח"ח אומר שכמו שבבית שני רשום בעזרא ונחמיה מי הם אלו שזכו לתרום לבנין המקדש ומה היתה תרומתם, כך גם בבנין שלעתיד לבוא יהיה רשום על כל אחד מה היה החלק שלו בבנין בית המקדש! ויה"ר שנוכה להתעורר ולהכין עצמינו כראוי ולזכות בקרוב לבנין ביהמ"ק.

עוד יש להתחזק שהלימוד יהיה ביגיעה לשמה עם כל קניני התורה שהרי אינו דומה כהן ת"ח ירא שמים המקריב בכוונה הרצויה בטהרת הלב ובנקיות הדעת לבין כהן המקריב בלא מעלות אלו, וכיון שהלימוד בעניני ההקרבה נחשב להקרבה, אף בלימוד עניני ההקרבה אינו דומה ת"ח הלומד עם כל המעלות הנצרכות לקנין התורה, לבין הלומד בלא המעלות הנצרכות לקנין התורה.

אנו תפילה שבזכות ההתחזקות והלימוד בסדר קדשים, יערה הקב"ה רוח ממרום, ונזכה במהרה ל"ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, וסדר העבודה לירושלים, ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות".

ולכך באמת מבואר במגילה ט"ז א' דמרדכי היה עוסק ביום ט"ז בניסן בהלכות קמיצה, אף שבית המקדש לא היה קיים באותם הימים, היה עוסק דוקא בהלכות קמיצה משום שהוא מצות היום וכדכתב רש"י שם בד"ה הלכות קמיצה דורש בענינו של יום וששה עשר בניסן היה הוא יום תנופת העומר, עכ"ל והיינו כדי שיחשב להם שהקריבו העומר.

וכבר כתב רבינו בחיי בפרשת צו על הפסוק זאת התורה לעולה ולמנחה וגו' דכל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה וכו' היינו שיהא מתבונן בבאור הפרשה וכו' ויבינו נפלאות מתורת הקרבנות כו' כי אין לומר שתהיה הכוונה שיהגה ויגרוס לשון הפרשה בפסוקיה הערומים בלבד מבלי שיתבונן בפירושים כו' עכ"ל, וע"ע בפתיחה לח"ח בספרו תורה אור שהאריך בזה, דהא דאמרו כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה אין הכוונה שיקרא את פסוקי הפרשה בלבד אלא דהכונה שילמד וידע הדינים של כל קרבן וקרבן.

והנה פשוט דבזמן שבית המקדש היה קיים והיו מקריבים קרבנות ע"ג המזבח, לא היה דומה קרבן הקרב ע"י כהן ת"ח וירא שמים שמקריב בכוונה הראויה בטהרת הלב ובנקיות הדעת, לבין קרבן הקרב ע"י כהן הכשר לעבודה אבל בלא כל המעלות הנזכרות, דבודאי אף דהקרבת הכהן האחרון כשרה ועולה לרצון, אך אינו דומה להקרבת הכהן הת"ח עם כל המעלות שקרבנו עולה לריח ניחוח לנחת רוח להקב"ה שאמר ונעשה רצונו בכמה אלפי מונים יותר מהקרבתו של הכהן שאן בו כל המעלות הנזכרות.

ומכיון שהעסק בלימוד עניני הקרבנות בזמן הזה נחשב להקרבה, בודאי שאינו דומה ת"ח שנשתלם במעלות הנצרכות לקנין התורה העוסק בעניני הקרבנות, לבין הלומד עניני הקרבנות אך אין בו המעלות שנצרכו לקנין התורה, דאינו דומה הא דמעלה עליהם הכתוב כאילו נבנה מקדש בימיהם והקריבו בו קרבנות של זה, לבין המעלה עליהם הכתוב כאילו נבנה מקדש בימיהם והקריבו בו קרבן של זה.

העולה מכל זה דכיון שהלימוד בעניני הקרבנות נחשב לעשיה, יש להתחזק ולהתאמץ מאד לידע את סדר הקרבת כל הקרבנות לכל פרטיהן ודקדוקיהן, כיון שעסק בקרבן אחד מועיל רק להחשב שהקריב אותו קרבן בלבד ולא שאר קרבנות, והרי אנו צריכין שיחשב לנו שהקרבנו כל הקרבנות כולם.

עובדות והנהגות ממרן החפץ חיים זיע"א

העבודה בביהמ"ק בלי שום טעות! (הח"ח חייו ופעלו ח"א עמ' רע"ד).

כשהחל החפץ חיים לעסוק בלימוד והפצת הלכות קדשים, ביקש מאחד מהכהנים המיוחסים והמורמים מעם שהיו בתקופתו, הגה"צ רבי ראובן קובאלסקי הצדיק מביאליסטוק, שהתייחס בן אחר בן לרבינו הש"ך, שילמד עמו בחברותא, באמרו לו: **הלא בקרוב נצטרך לשרת בצוותא בביהמ"ק!** ואכן למדו יחד בחברותא קדשים. (מע"י ח"ה 190).

מדברי הספדו של הרב מחרקוב הגרי"מ סלומון זצ"ל: **לא יאומן כי יסופר עבודתו וקדושתו של החפץ חיים בעת שלמד הלכות קדשים, כי היה לו לימוד קדשים לעבודת המקדש ממש, כמו הקרבת קרבן בזמן שביהמ"ק קיים!** (מע"י ח"ו 23).

מספרים שני תלמידי ישיבת ראדין: **שנה אחת לפני בן הזמנים של חודש ניסן**, ביקש החפץ חיים מתלמידיו שיתאספו לביתו, יחד עמם התאספו גם כמה ראשי ישיבות ומשגיחים ומנהלי ישיבות שהח"ח הזמין, כגון מרן הגר"א וסרמן זצ"ל ורבי שלום מאיישישוק זצ"ל ועוד, ואז אמר להם הח"ח: **הלא זמנים אלו הם ימי עקבתא דמשיחא, והקב"ה נתן לי עצה טובה איך לזרז את ביאת המשיח, דהנה בועד הישיבות רשומים 8000 בחורים, ואם כל בחור ובחור יקבל על עצמו ללמוד במשך כל חודש ניסן, כל יום פרק אחד משניות מסדר קדשים, אזי יעלה לשמים כל יום 8000 פרקי משניות בעניני ביהמ"ק החרב, איזה רושם זה יעשה למעלה! איזה רעש זה יעשה בשמים!** וזה יעלה את ביהמ"ק לזכרון לטובה לפני ה', וכשהקב"ה יראה שאנו עושים את שלנו ודאי גם די יעשה את שלו וישלח את המשיח. וכך החתים החפץ חיים את כל הרבנים והבחורים שנכחו שם, ושלה מכתב זה לועד הישיבות ולכל הישיבות! **ואכן בחורי הישיבה בראדין למדו אז קדשים בהתמדה עצומה!** (מע"י ח"ב 211, ושם 302).

סיפר הגרי"ש כהנמן זצ"ל שזמן קצר לאחר שהגיע בתור בחור ללמוד בישיבת ראדין, קרא לו הח"ח והאריך אתו בדברים על כך שכיון שהינו כהן מחובתנו לעסוק בדיני קדשים, ואכן מאז הוא הצטרף לכולל קדשים. והיה הבחור היחיד שלמד עם האברכים שם. (מע"י ח"ה 338).

החפץ חיים היה מבצע תמיד כל פעולה בזריזות בלתי מצויה, ולא זו בלבד שהיה רץ למצוה, אלא שבכל מעשיו מורגשת היתה תמיד רעננות ותסיסת נעורים. הכל פעל בזריזות כילד, בהעירו: "כהנים זריזים הם – ויש להתרגל להיות זריז בכלי". (הח"ח חייו ופעלו ח"א עמ' רע"א).

מספרים שהחפץ חיים היה מתאמן באימונים שונים הקשורים בעבודת הקרבנות, העגלונים שהיו מובילים את הח"ח במסעותיו השונים היו מספרים שהח"ח לא הרשה להם להעמיד את העגלה בעת שהיה צריך לעלות או לרדת אלא הוא היה קופץ עליה בעת מרוצתה, ונימוקו עמו שבתור כהן עליו להתרגל לזריזות הדרושה בעבודת הקרבנות. (תנועת המוסר ח"ד 92). כמו כן היה מי שסיפר שראו פעם את הח"ח כשהוא מניח כמה ארגזים זה על גבי זה ולאחר מכן רץ עליהם, כדי ללמד את עצמו לרוץ על גבי כבש המזבח לכשיבנה בית המקדש במהרה. (מע"י ח"ג 666).

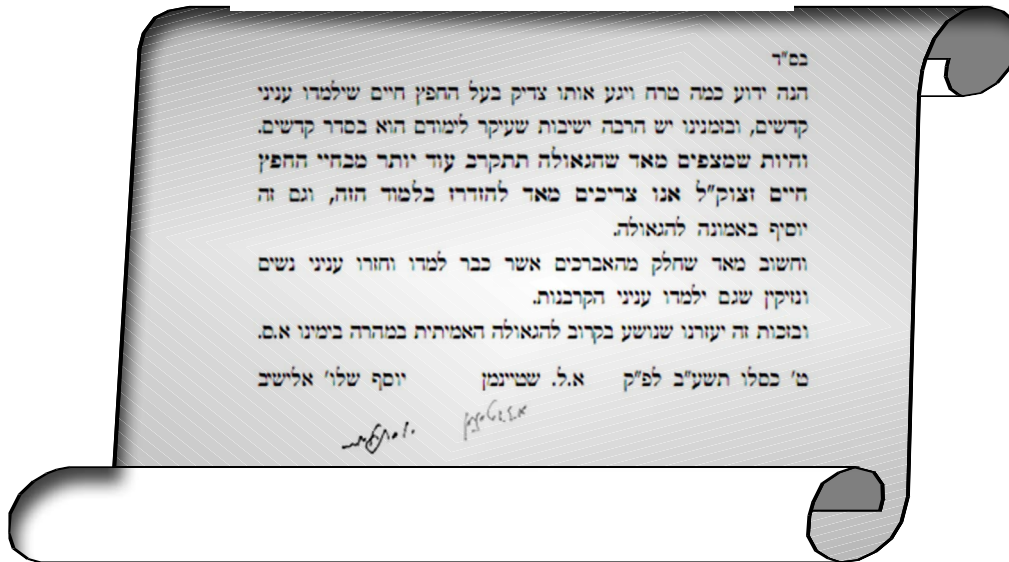
פעם פנה החפץ חיים לרב אחד צעיר ואמר לו הנה בקרוב יבנה ביהמ"ק ואת מי ישאלו שאלות בהלכות קדשים? את הרבנים? הרי הם למדו רק שו"ע יו"ד חו"מ ואו"ח אבל לא הלכות קדשים. לכן עלינו הכהנים להתכונן וללמוד הלכות קדשים. (מע"י ח"ג 688).

הח"ח חיזר אחר תלמידי חכמים הבקיאים בסדר קדשים, ופעם לאחר ששוחח ארוכות בקדשים עם הגאון רבי אלעזר משה הורביץ זצ"ל, התפעל הח"ח מאד מבקיאותו ועמקותו בקדשים, ושאל אותו אם הוא מכיר עוד מישהו שבקי כמותו בענינים אלו, השיבו הגרא"מ שבעל המלבושי יו"ט (ר' יו"ט ליפמן הכהן זצ"ל) בקי בסדר קדשים ממנו, שאפילו בעינים עצומות הוא מסוגל לעבוד את

קריאת

פוסק הדור הגאון רבי יוסף של' א'ישיב שליט"א
הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן שליט"א
לזיכרו לזיכור דיני הקרבנות לקראת הגאולה

רשימת הכוללים ללימוד סדר קדשים, שנוסדו עקב קריאת מרן החפץ חיים
להכין את הכהנים הלויים והישראלים לביאת המשיח ולבנין ביהמ"ק

- כולל ישיבת הכהנים ביהכנ"ס הר צבי (פרושים) ירושלים הרב ישראל הכהן אייזנבלט שליט"א
- חבורת קדשים אחה"צ כולל פוניבז' בני ברק הרב בצלאל כהן שליט"א
- כולל קדשים קרית ספר מודיעין עילית הרב יוסף הכהן רובינשטיין שליט"א
- כולל ערב כולל פוניבז' בני ברק הרב יצחק זאב כהן שליט"א
- כולל ערב ביהכנ"ס נחלת משה בני ברק הרב בנימין כהן שליט"א
- כולל ערב ביהכנ"ס "קהילת שדרות יחזקאל" ברכפלד מודיעין עילית הרב מרדכי ברנט שליט"א
- כולל ערב "בית דוד" שערי חסד ירושלים הרב שלמה יהודה קרסילובסקי שליט"א
- כולל ערב "בית דוד" נוה יעקב ירושלים הרב שמעון כצמן שליט"א
- כולל שישי ביהכנ"ס אהל נחמיה בני ברק הרב אברהם יונה שליט"א
- כולל שישי ביהכנ"ס רבי יוסי 4 בני ברק הרב אריה אילוביצקי שליט"א

מערכת "תורת הקרבנות" ת.ד. 3196 בני ברק
טל' 050-4134645
כתובת: korbanot@neto.net.il
ניתן לקבל את הגליון במייל מידי חודש

הערות תמיהות וישובים בעניני הלכות הקרבנות יתקבלו עד י' בחודש. עדיפות להערות קצרות.
ניתן לשלוח ע"י הנציגים בכוללים או במייל לכתובת או לת.ד. 3196 ב"ב

